

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 1Co/71/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7513204952
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 06. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Tutko
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2014:7513204952.2

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v právnej veci žalobcu B. B. J..S..Z.. so sídlom v H. X, P. Č. C. Č.. XXXX/XXa, Česká republika, proti žalovanej L. Ž., bytom vo R. A. Č.. XX, o zaplatenie 1.190,13 eura s prísl., o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Košice - okolie zo dňa 04.12.2013 č.k. 17C/272/2013-38, takto

rozhodol:

Z r u š u j e uznesenie a vec v r a c i a súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Okresný súd Košice - okolie (ďalej len „súd prvého stupňa alebo súd“) uznesením prerušil konanie podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p. do skončenia konania, vedeného pred Súdny dvorom Európskej únie pod sp. zn. C-558/13.

Rozhodol tak v konaní, ktoré sa začalo dorúčením návrhu na uplatnenie pohľadávky podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu.

Z odôvodnenia uznesenia vyplynulo, že Krajský súd v Prešove uznesením č.k. 6Co/156/2013-43 zo dňa 16.10.2013, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 22.10.2013 predložil podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a čl. 19 ods. 3 písm. b/ Zmluvy o Európskej únii Súdny dvor Európskej únie prejudiciálnu otázku v znení : „Či sa má čl. 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a čl. 4 Smernice Rady 87/102/EHS z 22. decembra 1986 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú spotrebiteľského úveru vykladať v tom zmysle, že jej odporuje právna úprava členského štátu, akou je právna úprava dotknutá vo veci samej, ktorá vnútroštátnemu súdu rozhodujúcemu o právach z indosovanej zmenky neumožňuje v zásade v žiadnej fáze konania ex offio preskúmať zmluvu a kauzu právneho vzťahu a prípadnú nekalú povahu zmluvnej podmienky a tiež prípadné porušenie zákona upravujúceho dôsledky neuvedenia RPMN v zmluve o spotrebiteľskom úvere, z ktorej zmenka vznikla“. Táto vec je vedená pred Súdny dvorom pod sp. zn. veci C-558/2013. Súd prvého stupňa konštatoval, že v predmetnom konaní navrhovateľ uplatňuje právo zo zmenky, ktorá má základ v zmluve o spotrebiteľskom úvere. Krajský súd v Prešove pritom poukázal na to, že indosáciou zmenky sa môže sledovať obídienie práva Európskej únie, nakoľko súd v konaní o právach z indosovanej zmenky v zásade neskúma kauzu pôvodného právneho vzťahu, z ktorého zmenka vznikla a vzniká obava, že právna konštrukcia indosácie zmenky s využitím tretej osoby (indosátara) umožní od spotrebiteľa vymôcť jednak plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky a jednak plnenie úrokov a poplatkov v rozpore s povinnosťou dodávateľa uviesť RPMN. Preto dospel k záveru, že od rozhodnutia Súdneho dvora o vyššie uvedenej prejudiciálnej otázke závisí aj vývoj v predmetnej veci, z ktorého dôvodu v zmysle ust. § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p. prerušil konanie až do skončenia konania vedeného pred Súdny dvorom Európskej únie pod sp. zn. veci C-558/2013.

Proti tomuto uzneseniu v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca a navrhol napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V dôvodoch odvolania uviedol, že v prejednávanej veci je možné riadne pokračovať bez prerušenia konania, pretože formulovaná prejudiciálna otázka nie je pre vec významná. Právny poriadok, ktorý je možné na vec aplikovať, je v rozsahu pre rozhodnutie v tejto veci jednoznačný a nie je potrebné získať odpovede na formulovanú prejudiciálnu otázku. Poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove - uznesenie sp. zn. 10Co 79/2013 zo dňa 5.9.2013, z ktorého je zrejmé, aké právne predpisy je potrebné na vec aplikovať a akým spôsobom ich vykladať. V ďalšom texte citoval príslušnú časť tohto uznesenia. Namietal ďalej, že Krajský súd v Prešove predložil Súdnemu dvoru hypotetickú otázku a navyš nerešpektoval platné procesné predpisy uplatniteľné na konanie vo veci samej a nerešpektoval skutočnosť, že prvostupňový aj odvolací súd má aplikovať predovšetkým jednoznačný procesný rámec určený navrhovateľom, ktorým je Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11. júla 2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Zdôraznil, že prejudiciálna otázka je vykonštruovaná a na konanie vo veci samej je nutné sa pozerať len v rámci uplatniteľných procesných predpisov, či Nariadenie o Európskom konaní s nízkou hodnotou sporu umožňuje napriek svojmu ustanoveniu čl. 5,7 a 9 a napriek celkovej pasivite odporcu nariadiť pojednávanie, vykonávanie dôkazov a skúmať ex offio zmluvu a kauzu právneho vzťahu. Krajský súd v Prešove teda nerešpektoval prednosť Nariadenia o Európskom konaní s nízkou hodnotou sporu pred vnútroštátnym procesným predpisom. Týmto postupom Krajského súdu v Prešove došlo k porušeniu práva Európskej únie a judikatúry Súdneho dvora EÚ, v zmysle ktorej vnútroštátny súd by mal pri podávaní prejudiciálnej otázky prihliadať na zásady hospodárnosti a účelnosti konania, a teda predkladať prejudiciálne otázky až po vyjadrení účastníkov konania, hoci znenie čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie takúto podmienku neukladá. Navrhovateľ nemal možnosť sa k prerušeniu konania akokoľvek vyjadriť. Nakoniec uviedol, že Slovenská republika je viazaná obsahom Ženevskej zmenkovej konvencie a Ženevského jednotného zmenkového zákona, pričom reálnym výrazom tejto viazanosti bol úplný prenos obsahu týchto medzinárodných zmlúv do zákona 191/1950 Zb. (zákon zmenkový a šekový zo dňa 20. decembra 1950), ktorý je naďalej bez zmeny účinný na území Slovenskej republiky a je rozhodným hmotnoprávnym normatívnym aktom aj v tejto prejednávanej veci. Označené medzinárodné zmluvy majú prednosť pred právom Európskej únie, a to podľa čl. 351 Zmluvy o Európskej únii. Nie je preto možné položiť prejudiciálnu otázku tak, že bude pomenovaná z hľadiska rozporu vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá je obsahovo zhodná s medzinárodnou právnou úpravou, s úpravou sekundárneho práva Európskej únie. Medzinárodná právna úprava má vždy prednosť pred sekundárnym právom.

Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd prejednal odvolanie žalobcu ako podané včas oprávnenou osobou bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 214 ods. 2 O.s.p. v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 212 ods. 1,3 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

V konaní pred súdom prvého stupňa došlo k vadám v postupe súdu podľa čl. 4 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11. júla 2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len Nariadenie) pri posudzovaní procesných otázok v štádiu začatia konania, keď súd prvého stupňa postup v tomto štádiu konania nedodrжал a v rozpore s úpravou čl. 4 v spojení s čl. 19 citovaného Nariadenia, konanie prerušil.

Z obsahu spisu vyplýva, že dňa 28.3.2013 bol súdu doručený návrh na uplatnenie pohľadávky podľa čl. 4 ods. 1 Nariadenia spolu s písomnými dôkazmi (originál zmenky, plnomocenstvo, výpis z obchodného registra, osvedčenie na registráciu pre daň z pridanej hodnoty). Po vyriešení otázky vecnej a miestnej príslušnosti súd vyzval navrhovateľa na zaplatenie súdneho poplatku a následne napadnutým uznesením konanie prerušil.

Vzhľadom na splnenie podmienok pre konanie v zmysle Nariadenia (ide o cezhraničný spor vo veci s nízkou hodnotou sporu) je súd povinný postupovať v zmysle Nariadenia, ktoré vo svojom čl. 19 upravuje aj otázku rozhodného procesného práva tak, že pokiaľ toto nariadenie neustanovuje inak, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi procesným právom členského štátu, v ktorom sa konanie vedie.

Z vyššie citovaného článku 19 je zrejmé, že vnútroštátnu procesnú úpravu možno použiť iba v prípadoch, že samotné Nariadenie nemá inú úpravu.

Začatie konania je upravené v čl. 4 citovaného Nariadenia a jeho ďalší priebeh upravený v čl. 5 a nasl. Nariadenia.

V zmysle čl. 4 ods. 1 Nariadenia navrhovateľ začne európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu vyplnením vzorového tlačiva A ako je uvedené v prílohe I, a jeho podaním na príslušný súd alebo tribunál osobne, poštou alebo akýmkoľvek iným komunikačným prostriedkom, ako je fax alebo elektronická pošta, ktorý je prijateľný pre členský štát, v ktorom sa konanie začína. Tlačivo návrhu na uplatnenie pohľadávky obsahuje opis dôkazov, ktoré podporujú pohľadávku a prípadne sa k nemu pripoja akékoľvek príslušné podporné dokumenty. Podľa čl. 4 ods. 4 Nariadenia, ak sa súd alebo tribunál domnieva, že informácie, ktoré poskytol navrhovateľ, nie sú dostatočne jasné alebo primerané, alebo ak tlačivo návrhu na uplatnenie pohľadávky nie je správne vyplnené, a pokiaľ sa pohľadávka nezdá byť zjavne neopodstatnená alebo návrh neprípustný, dá navrhovateľovi možnosť tlačivo návrhu na uplatnenie pohľadávky doplniť alebo opraviť alebo predložiť týmto orgánom určené doplňujúce informácie alebo dokumenty, alebo vziať pohľadávku späť, a to v lehote určenej týmto orgánom. Na tento účel súd alebo tribunál použije vzorové tlačivo B, ako je uvedené v prílohe II. Ak sa pohľadávka zdá zjavne neopodstatnená alebo návrh neprípustný alebo ak navrhovateľ tlačivo návrhu na uplatnenie pohľadávky nedoplnil alebo neopravil v rámci určenej lehoty, návrh sa zamietne.

Z vyššie citovaného čl. 4 Nariadenia (začatie konania) je zrejmé, že v tomto štádiu konania súd posudzuje návrh výlučne z hľadiska splnenia Nariadením určených predpokladov pre ďalšie konanie (či nejde o pohľadávku zjavne neopodstatnenú alebo návrh neprípustný alebo či navrhovateľom poskytnuté informácie sú dostatočne jasné alebo primerané, či tlačivo návrhu je správne vyplnené), teda posudzuje tento návrh výlučne z formálneho hľadiska a odstraňuje jeho vady (obdoba postupu podľa Občianskeho súdneho poriadku po doručení návrhu na začatie konania).

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že v štádiu začatia konania podľa čl. 4 Nariadenia je prerušenie konania vylúčené vzhľadom na charakter tohto štádia, v ktorom súd iba posudzuje, či na základe podaného návrhu bude pokračovať v konaní podľa čl. 5 ods. 1 a nasl. Nariadenia alebo návrh zamietne podľa čl. 4 ods. 4 Nariadenia. Ak návrh má všetky náležitosti v zmysle Nariadenia, súd pokračuje v konaní v zmysle čl. 5 ods. 1 (priebeh konania).

V zmysle čl. 5 ods. 1 Nariadenia európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu je písomné. Súd alebo tribunál nariadi ústne pojednávanie, ak to považuje za potrebné alebo ak o to požiadajú niektorá zo strán. Súd alebo tribunál môže takúto žiadosť odmietnuť, ak sa domnieva, že vzhľadom na okolnosti prípadu ústne pojednávanie zjavne nie je potrebné pre spravodlivé vedenie konania. Dôvody odmietnutia sa uvedú písomne. Iba proti rozhodnutiu súdu alebo tribunálu o odmietnutí takejto žiadosti nemožno samostatne podať opravný prostriedok.

Podľa čl. 5 ods. 2 Nariadenia po doručení správne vyplneného tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky súd alebo tribunál vyplní časť I vzorového tlačiva C na odpoveď, ako je uvedené v prílohe III. Kópia tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky a v prípade potreby podporných dokumentov spolu s vyplneným tlačivom na odpoveď sa doručí odporcovi v súlade s čl. 13. Tieto dokumenty sa odošlú do 14 dní od doručenia správne vyplneného tlačiva na uplatnenie pohľadávky.

Podľa čl. 5 ods. 3 Nariadenia odporca odpovie do 30 dní po doručení tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky a tlačiva na odpoveď tak, že vyplní časť II vzorového tlačiva C na odpoveď, pričom v prípade potreby poskytne všetky príslušné podporné dokumenty a zašle ho späť súdu alebo tribunálu alebo akýmkoľvek iným vhodným spôsobom, pri ktorom nepoužije tlačivo na odpoveď.

Podľa čl. 5 ods. 4 Nariadenia do 14 dní od doručenia odpovede odporcu súd alebo tribunál odošle navrhovateľovi kópiu odpovede spolu s príslušnými podpornými dokumentmi.

Podľa čl. 7 ods. 1 Nariadenia (Skončenie konania) do 30 dní od doručenia odpovede odporcu alebo navrhovateľa v lehotách uvedených v čl. 5 ods. 3 alebo 6, súd alebo tribunál vydá rozsudok alebo:

a/ v rámci stanovenej lehoty, ktorá nesmie presiahnuť 30 dní si vyžiada od strán ďalšie podrobnosti týkajúce sa pohľadávky;

b/ vykoná dôkazy v súlade s čl. 9, alebo

c/ predvolá strany na pojednávanie, ktoré sa uskutoční do 30 dní od predvolania.

Podľa čl. 7 ods. 2 Nariadenia súd alebo tribunál vydá rozsudok buď do 30 dní od uskutočnenia ústneho pojednávania alebo po doručení všetkých potrebných informácií na vydanie rozsudku. Rozsudok sa doručí stranám v súlade s čl. 13.

Podľa čl. 7 ods. 3 Nariadenia, ak sa súdu alebo tribunálu nedoručí odpoveď dotknutej strany v lehote ustanovenej v čl. 5 ods. 3 alebo 6, súd alebo tribunál vydá rozsudok o pohľadávke alebo protipohľadávke.

Z vyššie citovaných čl. 5 a 7 Nariadenia je zrejmé, že iba v prípade, že tlačivo návrhu na uplatnenie pohľadávky v zmysle nariadenia je správne vyplnené a nejde ani o iné nedostatky v zmysle čl. 4 ods. 1 citovaného Nariadenia, súd pokračuje v konaní podľa čl. 5 a 7, kedy si v prvom rade vyžiada odpoveď odporcu. Teda až v tomto štádiu konania sa môže zaoberať hmotnoprávnym posúdením veci a ak toto závisí od vyriešenia otázky, ktorá sa rieši v inom konaní, môže aj konanie prerušiť v zmysle ustanovení O.s.p., teda aj v zmysle ust. § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p..

Keďže v prejednávanej veci súd nedospel do tohto štádia konania (podľa čl. 5, resp. 7 Nariadenia) je prerušenie konania predčasné a v rozpore s vyššie citovaným Nariadením.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie v zmysle ust. § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. zrušil, keďže ide o procesnú vadu, v dôsledku ktorej došlo k odňatiu práva účastníkovi konať.

Odhliadnuc od vyššie uvedeného odvolací súd dodáva, že v danom prípade nebol daný dôvod na prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p. z dôvodov uvedených súdom prvého stupňa aj vzhľadom na dostatočnú právnu úpravu danej problematiky v právnom poriadku Slovenskej republiky.

Vnútroštátna právna úprava podľa názoru odvolacieho súdu poskytuje spotrebiteľovi dostatočnú ochranu v prípade, ak na zabezpečenie úveru vo vzťahu k dodávateľovi bola poskytnutá zmenka. Významným v tej súvislosti je zistenie, či skutočným účelom indosácie zmenky nebolo zneužitie práva na úkor spotrebiteľa, ktorý vstúpil do fakticky nerovnovážneho vzťahu s dodávateľom. V tomto smere odvolací súd poukazuje na bohatú judikatúru súdov v Slovenskej republike, ale do pozornosti dáva aj judikatúru súdov v Českej republike (napr. Vrchného soudu v Prahe, sp. zn. 9 Cmo 122/2013 z 29.4.2013) a osobitne Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. IV.ÚS 457/2010 z 18. júla 2013 a Nálezy Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. PL 16/2012, Nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. IV.376/11 a Nález ÚS Českej republiky sp. zn. PL 25/2012. Možnosť posudzovať spotrebiteľskú zmluvu zabezpečenú zmenkou vyplýva aj zo zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov a aj zo zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Úlohou súdu prvého stupňa bude pokračovať v konaní podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.